

*There are labs dealing with light...
...and there is*

Közvilágítás fénycső - LED-cső

Dr. Szabó Ferenc – Dr. Csuti Péter

LII. Közvilágítási anket - Cegléd
2023. május 11 - május 12.

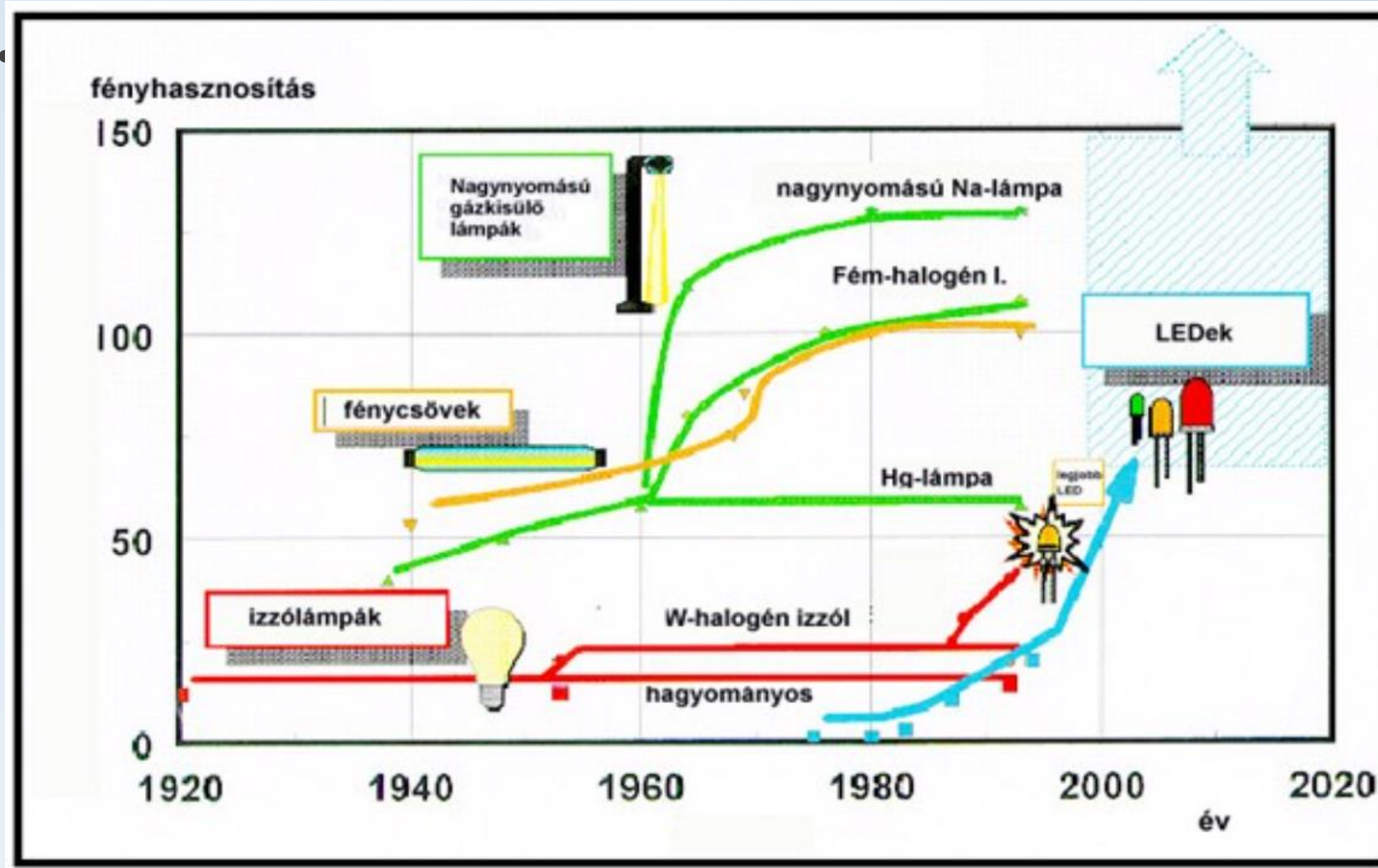

Közvilágítási Anket

Tartalom

- Előzmények
  - a fénycsövek múltja, jelenje és jövője
  - kapcsolódó EU direktívák
- Fényforrások:
  - fénycsövek története
  - LED-csövek fejlődése (LED-szalag a lámpaházban, átlátszó LED-cső burkolat, döntött LED-modulok)
- Legfontosabb tulajdonságok
  - villamos táplálás
  - kibocsájtott spektrum
  - fotometriai stabilitás, élettartam
- Gyakorlati példa
  - fénycsöves lámpatest összehasonlító vizsgálata fénycső és retrofit LED-cső között
  - Dialux elemzés
- Összefoglalás

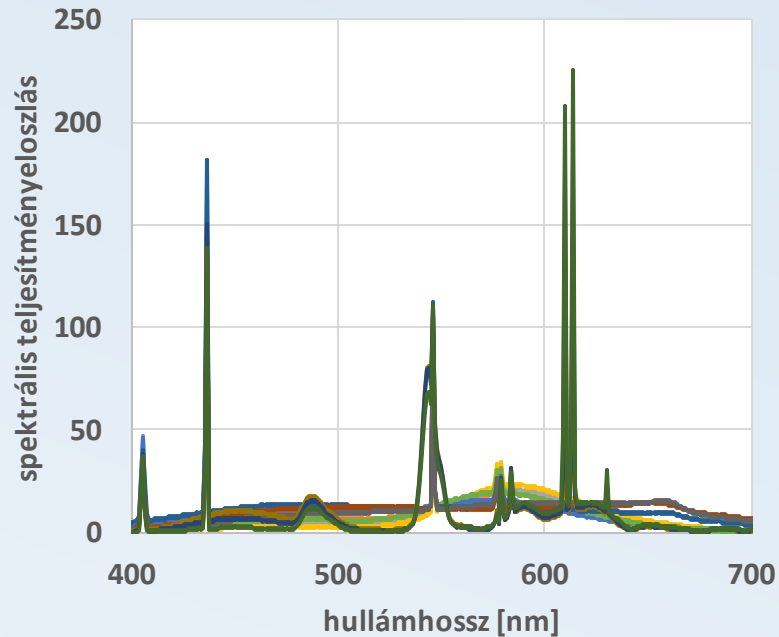
Bevezető

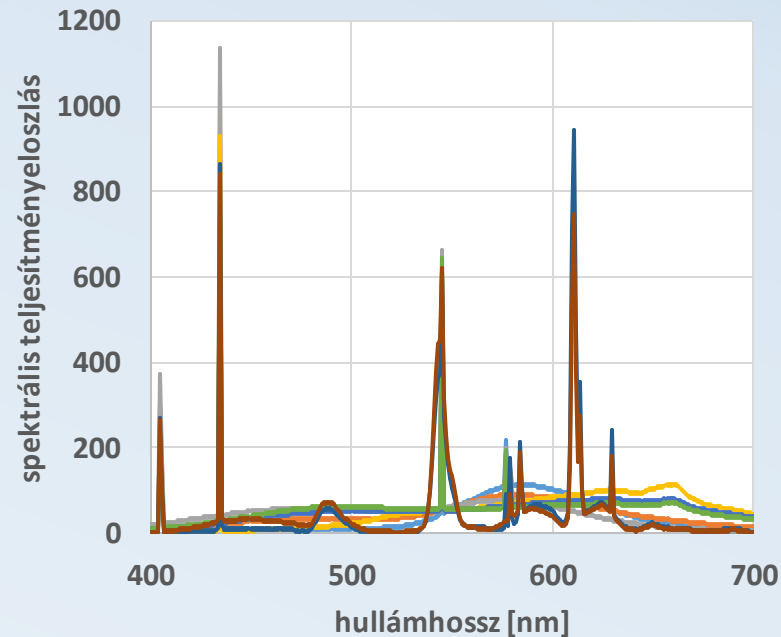
Fénycső típusok, alternatívák

- a CIE F megvilágító sorozata
  - CIE FL1-FL12, FL3.1-FL3.8 Halofoszfát, FL3.9-FL3.15 Többsávós, D65

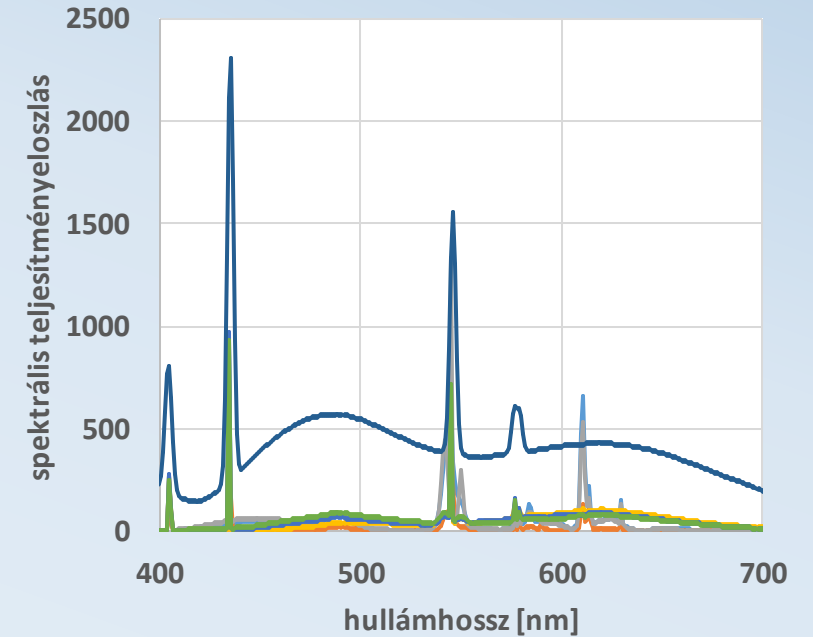
CIE FL1-FL12

CIE FL3.1-FL3.8

FL3.9-FL3.15

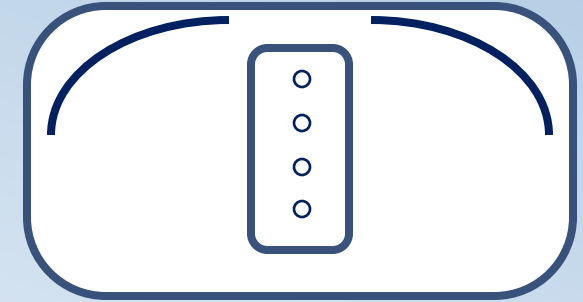
Összehasonlító goniofotometriai vizsgálat

- Fotometriai összehasonlítás
- Villamos paraméterek vizsgálata
- Színmetrikai vizsgálat
- Fénycsöves közvilágítási lámpatest
  - a) 2G11 fénycső
    - 840 - 24 W - 1800 lm
    - MSZ EN 13032-1 szerint vizsgálva
  - b) helyettesítő LED-cső
    - 830 - 18 W - 2600 lm
    - IES LM-79 szerint vizsgálva

Lámpatest és fényforrás tulajdonságai

- Tükrös optika
  - Fénycsövekre tervezve
  - Körkörös fényerősségeloszlásra optimalizálva
- Fényforrás katalógus adatok

		Katalógus adat			
		Φ_v	P	[lm/W]	L [mm]
Fénycső	24W / 840 2G11	1800 lm	24 W	75,0	317
LED cső	18W / 830 2G11	2600 lm	18 W	144,4	417

Fényforrások helye a lámpatestben

Fénycső

LED-cső

Mit várhatunk? – a számok tükrében

	Katalógus adat						
	Fiv [lm]	P [W]	[lm/W]	teljesítmény különbség [W]	Megtakarítás (???)	összfényáram különbség [lm]	beépített összfényáram különbség
Fénycső	1800*	24	75,0				
LED cső	2600*	18	144,0	6	25%	800	+44%

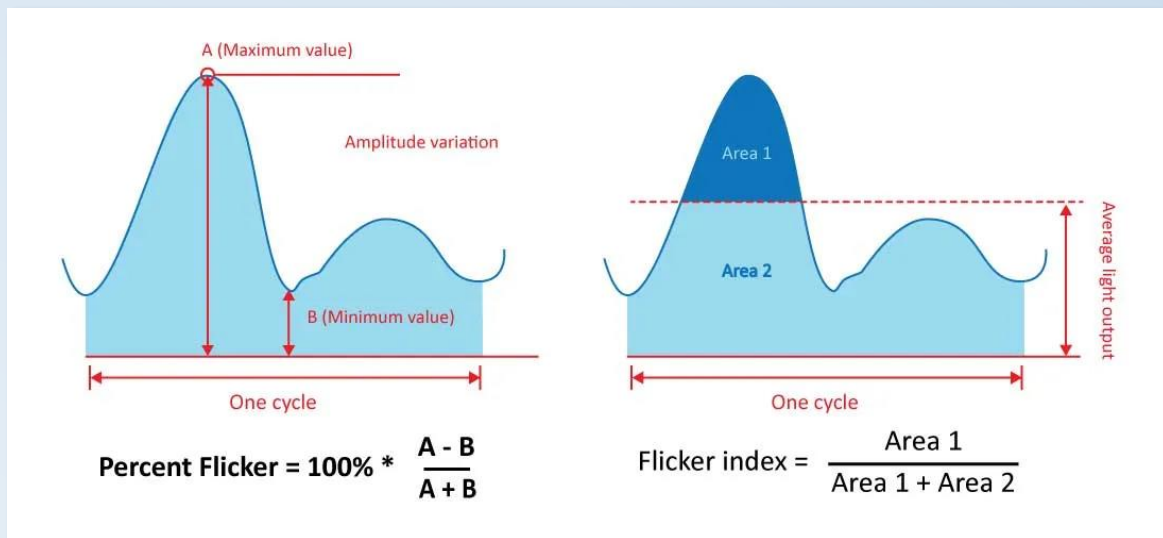
* Fotométergömbben mérve

Amiről nem szól a fáma:

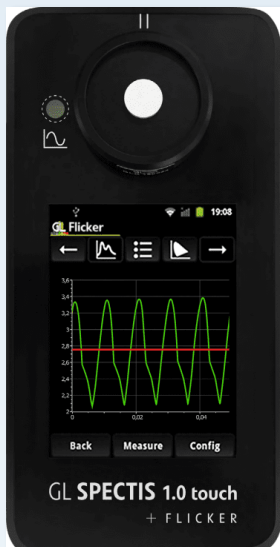
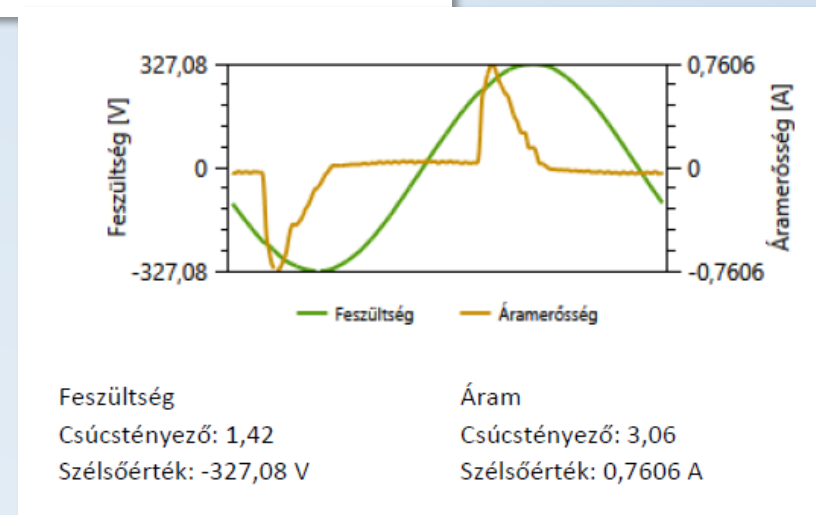
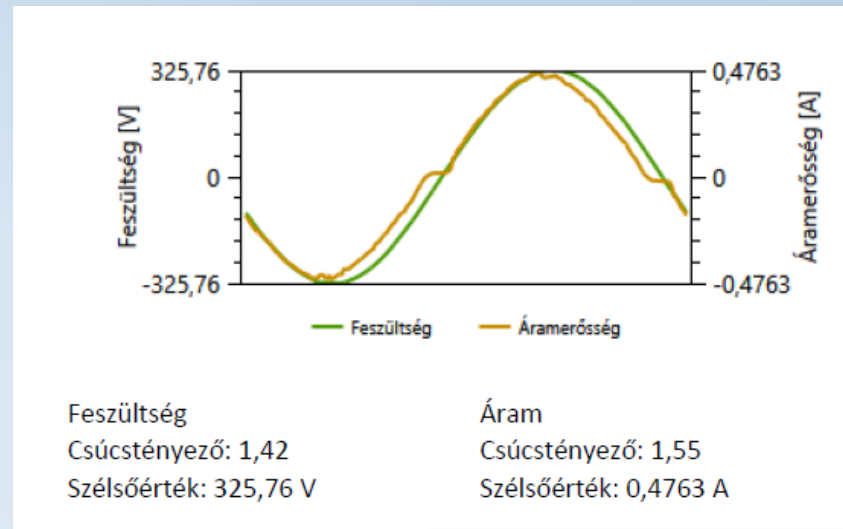
- Villódzás (flicker)???
- Fényerősség eloszlás?
- THDi

Mit várhatunk? – a számok tükrében

Villódzás (Flicker)

THDi

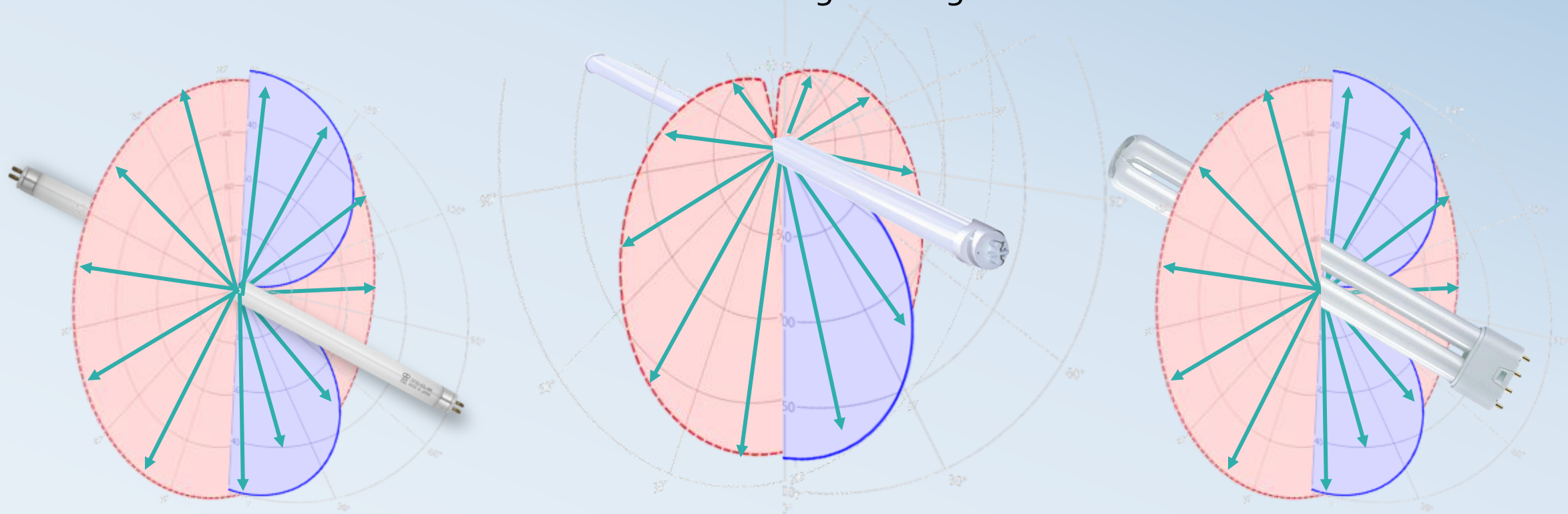

	paraméter megnevezése	megjegyzés	
Fund Freq	alapfrekvencia	nincs követelmény	
SVM	stroboszkópos láthatósági mérték	[0 – 8]	SVM < 1 nem látható SVM = 1 éppen látható SVM > 1 látható
PstLM	rövid idejű flicker mutató	[0 – 10]	PstLM = 1 a megfigyelők 50%-a észleli PstLM ≤ 1

Fénycső teljes hengerpalástja világít

LED-cső 360° teljes hengerpalástja világít

LED-cső korlátozott szögben világít

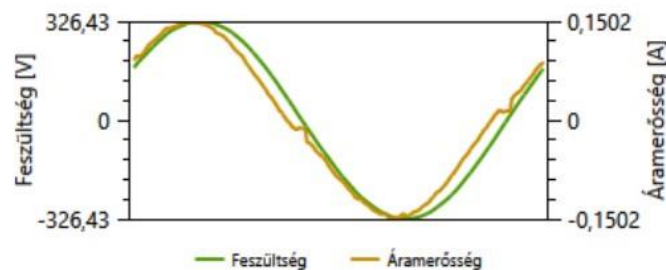
Eredmények – a számok tükrében

	Katalógus adat							
	Φ_v [lm]	P [W]	[lm/W]	L [mm]	beépített teljesítmény különbség [W]	megtakarítás	beépített összfényáram különbség [lm]	beépített összfényáram különbség [%]
Fénycső	1800	24	75,0	317				
LED cső	2600	18	144	417	6 W	25%	800 lm	+44%

	Mérési eredmény						
	Φ_v [lm]	P [W]	Optikai hatásfok [lm/W]	teljesítmény különbség	megtakarítás	összfényáram különbség lm	összfényáram különbség
Fénycső	1140	22,3	51				
LED cső	1734	16,5	105	5,8 W	26%	594 lm	52,1%

Eredmények - THDi

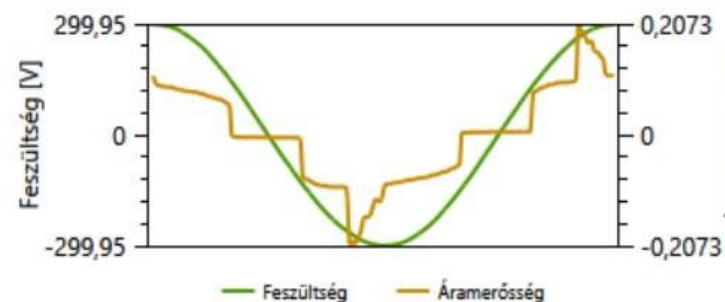
Feszültség [V]	Áramerősség [A]	Teljesítmény			Teljesítmény tényező	THD-i
		Hatásos [W]	Meddő [VAr]	Látszólagos [VA]		
210	0,0835	22,40	6,30	22,64	0,99	3,55%
220	0,1029	22,34	3,72	22,64	0,99	4,87%
230	0,0988	22,33	4,18	22,72	0,99	6,28%
240	0,0950	22,33	4,63	22,81	0,99	7,64%
250	0,0917	22,36	5,10	22,93	0,99	8,90%

Feszültség
Csúcstényező: 1,42
Szélsőérték: -326,43 V

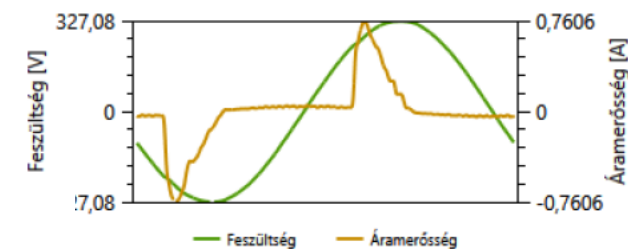
Áram
Csúcstényező: 1,52
Szélsőérték: 0,1502 A

Feszültség [V]	Áramerősség [A]	Teljesítmény			Teljesítmény tényező	THD-i
		Hatásos [W]	Meddő [VAr]	Látszólagos [VA]		
210	0,0835	16,36	6,76	17,78	0,93	33,91%
220	0,0835	16,4	6,55	17,66	0,93	35,62%
230	0,0835	16,45	6,76	17,78	0,92	36,21%
240	0,0746	16,49	6,97	17,90	0,92	36,42%
250	0,0722	16,55	7,21	18,05	0,93	38,78%

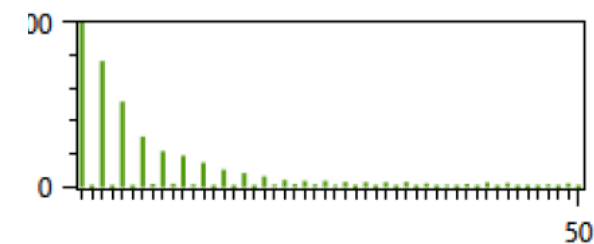
Feszültség
Csúcstényező: 1,43
Szélsőérték: -299,95 V

Áram
Csúcstényező: 2,48
Szélsőérték: -0,2073 A

Feszültség
Csúcstényező: 1,42
Szélsőérték: -327,08 V

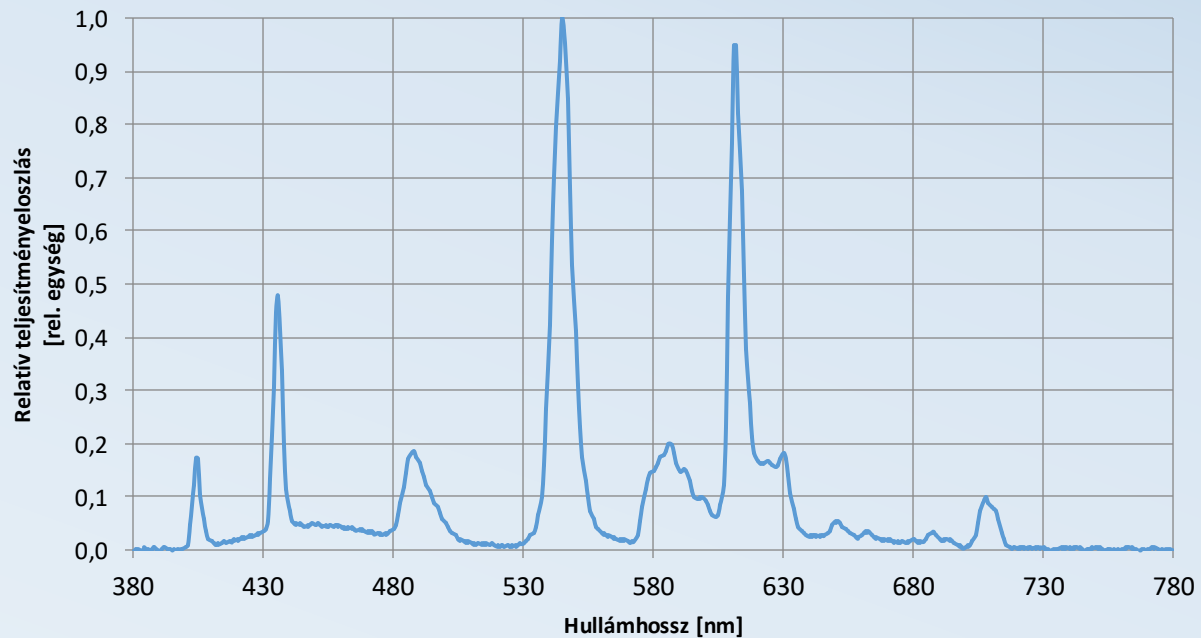
Áram
Csúcstényező: 3,06
Szélsőérték: 0,7606 A

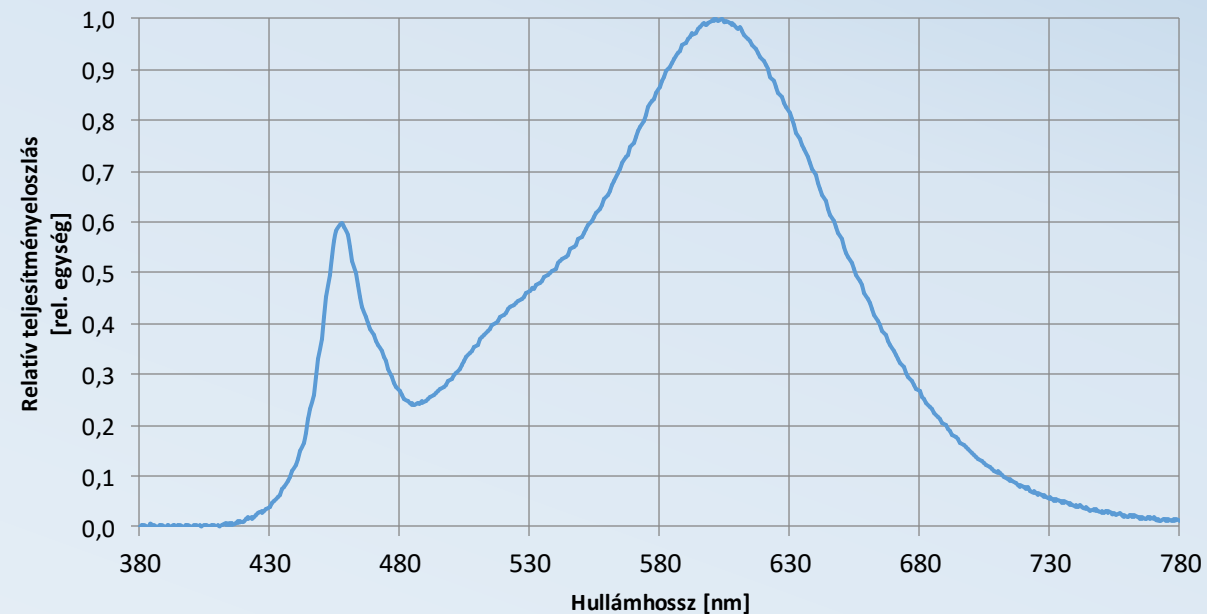
Harmonikus

Eredmények - Spektrum

Fénycső

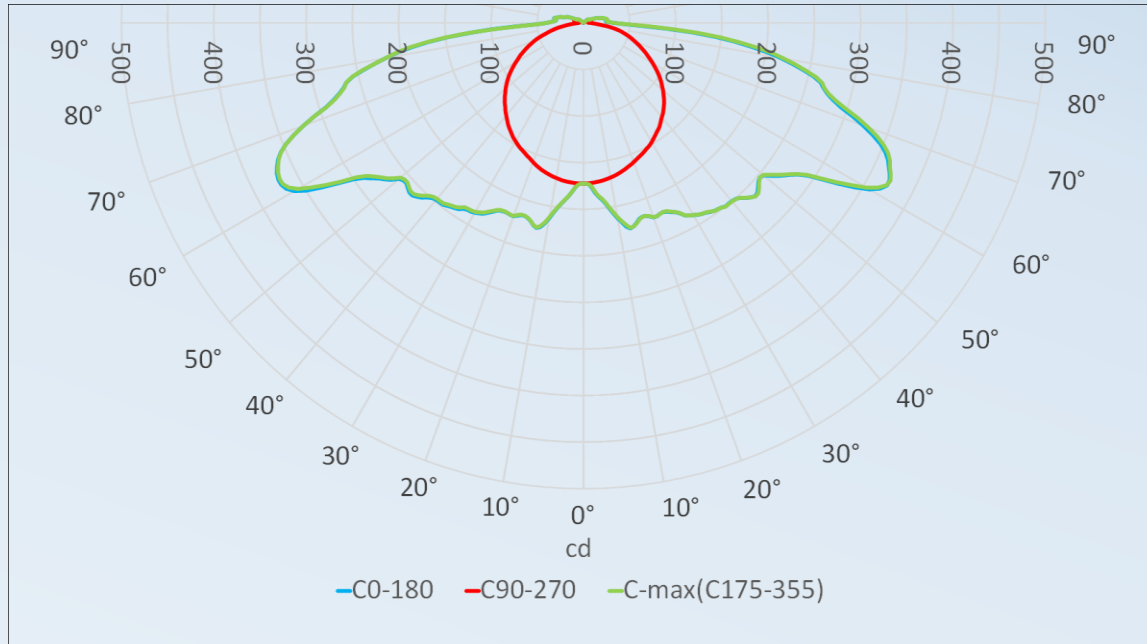

LED-cső

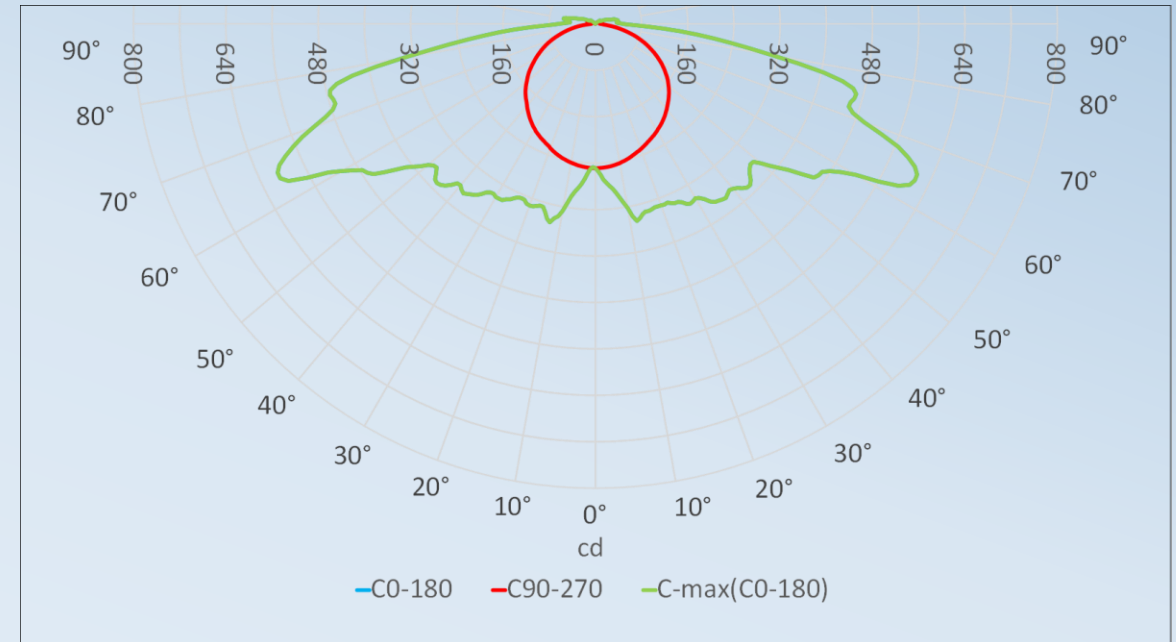

Eredmények - fényerőeloszlás

Fénycső

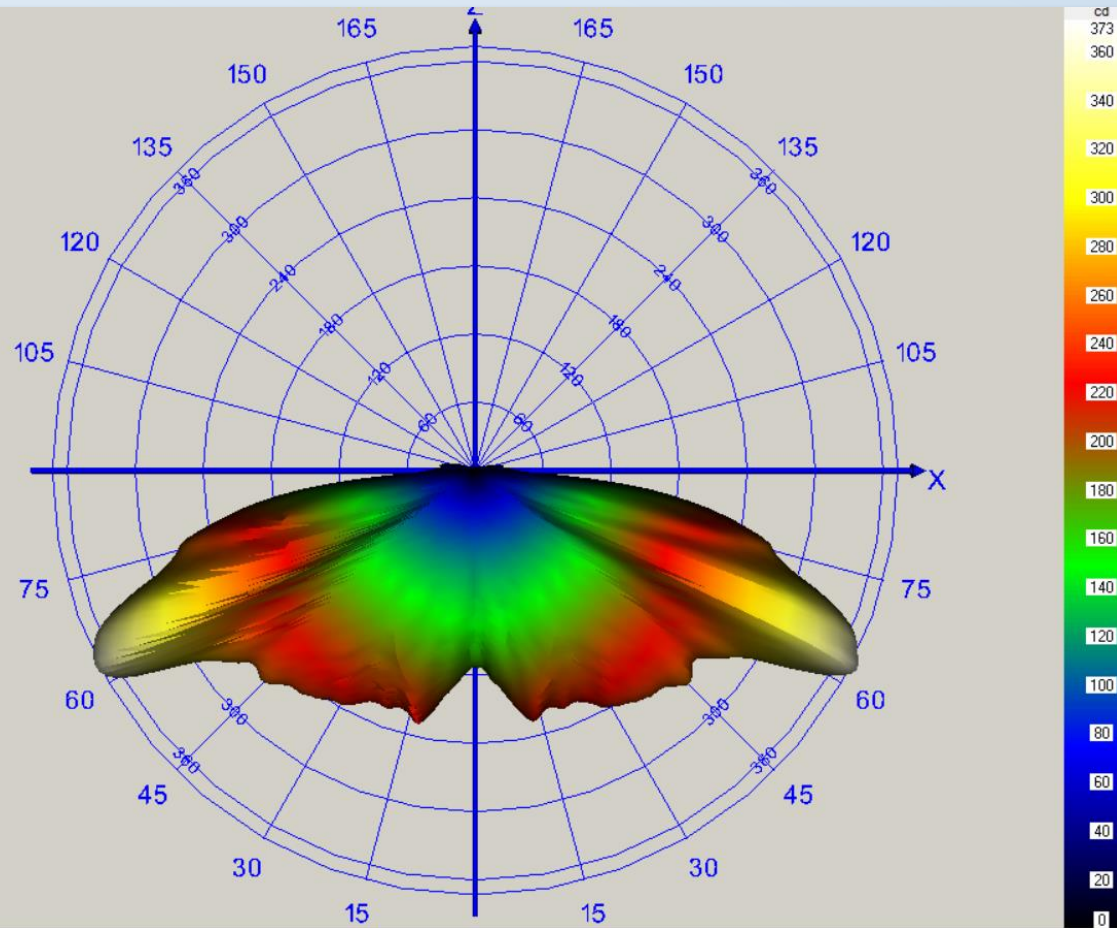

LED-cső

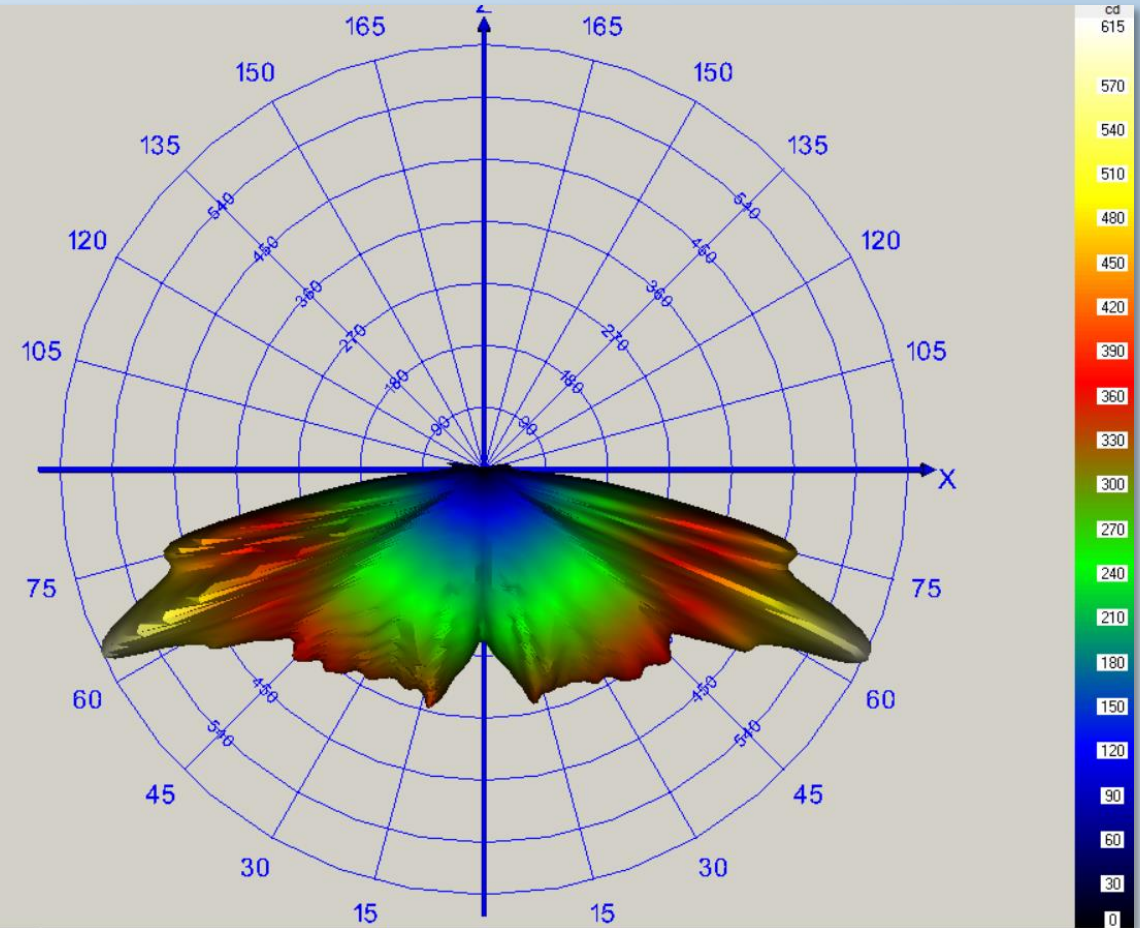

Eredmények - fényerőeloszlás

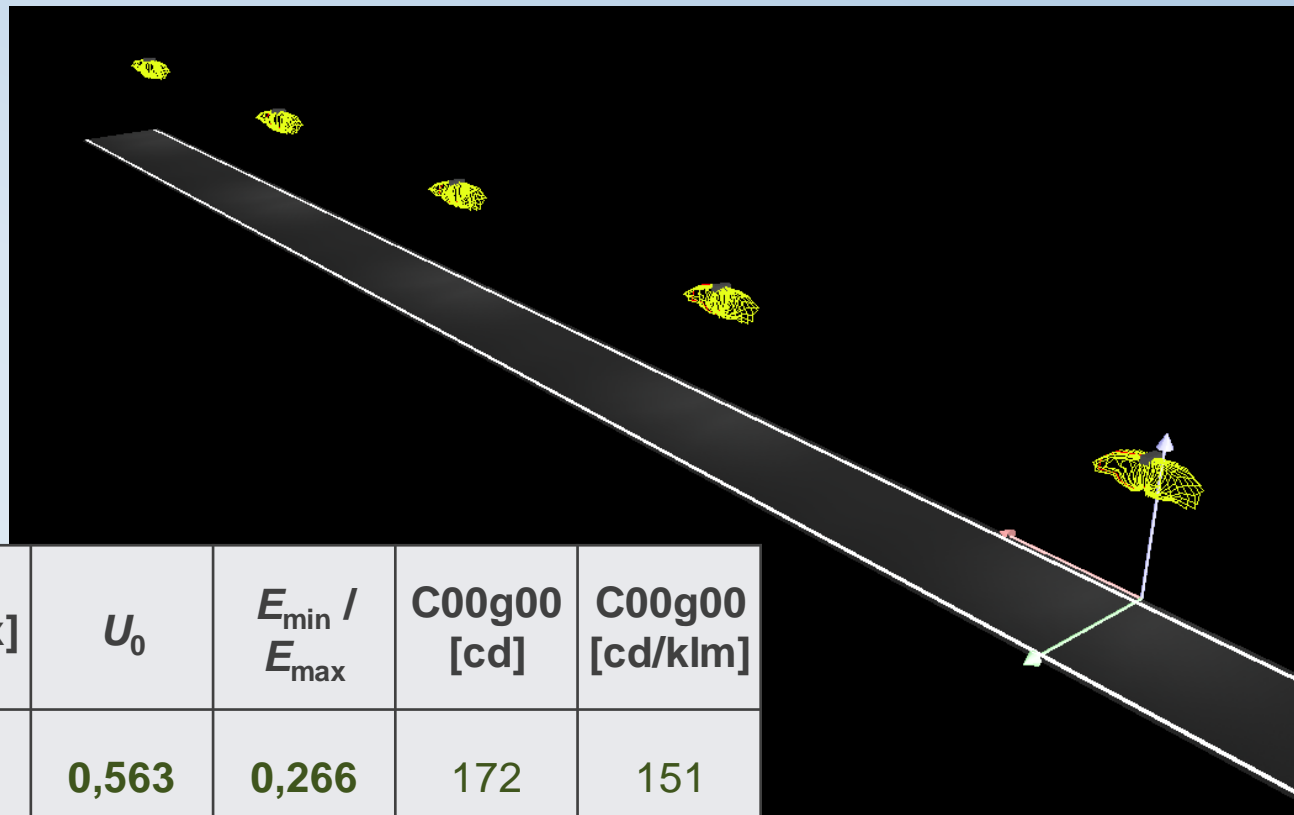
Fénycső

LED-cső

Fotometriai eredmények - Dialux

	Φ_v	E_{av} [lx]	E_{min} [lx]	E_{max} [lx]	U_0	$\frac{E_{min}}{E_{max}}$	C00g00 [cd]	C00g00 [cd/klm]
Fénycső	1140	5,35	3,01	11	0,563	0,266	172	151
LED cső	1734	8,14	4,6	18	0,565	0,262	249	143
LED cső (a fénycső fényáramával)	1140	5,37	3,04	12	0,565	0,262	164	143

Fotometriai eredmények - Flicker

	Flicker	F_i	F_p	SVM	PstLM
	Hz		%		
Fénycső	99,95	0,002	1,39	0,026	0,044
LED-cső	100	0,126	39,44	1,440	0,177

	paraméter megnevezése	megjegyzés	
Fund Freq	alapfrekvencia	nincs követelmény	
SVM	stroboszkópos láthatósági mérték	[0 – 8]	SVM < 1 nem látható SVM = 1 éppen látható SVM > 1 látható
PstLM	rövid idejű flicker mutató	[0 – 10]	PstLM = 1 a megfigyelők 50%-a észleli PstLM ≤ 1

Eredmények – megtérülés

	Fogyasztói ár [HUF]	Többletköltség [HUF]	Villamos energia költség (20000 h)	Megtérülés	Megtérülés (11 óra / nap)
Fénycső	2750		39.747 Ft		
LED cső	4200	1.450 Ft + 3000 Ft	29.281 Ft	8.500 óra	708
LED világítótest 18W; 150 lm/W	100 EUR ~ 38.000 Ft	48.800 Ft	21.360 Ft	53.080 óra	4825

Összefoglalás, konklúzió

- A LED csövek fényhasznosításban reális alternatívát jelentenek a fénycsövek helyettesítésekor.
- A mai LED csövek – a kezdetiekkel szemben – fényeloszlás, káprázás szempontból nem okoznak zavaró hatást a felhasználó számára.
- A megtérülési idő a mai energiaárak mellett meglehetősen rövidült, de a kis villamos teljesítmény és a fénycső fényhasznosítása miatt még mindig meglehetősen hosszú
- A biztonságtechnikai kérdések aggályosak, az átalakító válik az új világítótest gyártójává => a világítótest korábbi jegyzőkönyvei, tanúsítványai érvényét veszítik.
- A termikus viszonyok további vizsgálatot igényelnek, hiszen a lámpatestet nem LED-ek üzemeltetésére tervezték
- Az élettartam nyitott kérdés (50.000 óra, 200.000 ciklus ???), további vizsgálatok szükségesek

*There are labs dealing with light...
...and there is*

Köszönjük a megtisztelő figyelmet!

Közvilágítás fénycső - LED-cső...

Előadó: Dr. Szabó Ferenc, Dr. Csuti Péter

LightingLab Kalibrálólaboratórium Kft.

✉ info@lightinglab.eu

🌐 <https://lightinglab.eu>

Az előadás az „AI powered Digital twin for lighting infrastructure in the context of front-end Industry 4.0”, támogatási szerződés szám: 101007319, valamint „Magyar részvétel támogatása az AI-TWILIGHT H2020 ECSEL 101007319 projektben”, támogatói okirat száma: 2019-2.1.3-NEMZ_ECSEL-2021-00008 projekt keretében készült